

De rol van de kwaliteitsborger

Op 21 februari 2017 heeft een ruime meerderheid van de Tweede Kamer ingestemd met de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB). Naar verwachting zal de WKB per 1 januari 2018 in werking treden. Nieman Kwaliteitsborging heeft vanuit o.a. het 'VKB instrument SWK' al ervaring opgedaan met deze wet als externe kwaliteitsborger en is zich verder aan het voorbereiden op de komst van de WKB.

ing. Patricia Meijerink

Met de komst van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen verschuift de focus van het verkrijgen van een vergunning naar het kunnen aantonen dat het opgeleverde bouwwerk de vooraf overeengekomen kwaliteit heeft. Om dit doel te kunnen behalen, zal voor ieder vergunningplichtig bouwwerk een onafhankelijke kwaliteitsborger ingeschakeld moeten worden, die door toepassing van een borgingsinstrument zal moeten toezien of het bouwwerk daadwerkelijk voldoet aan de minimumeisen uit het Bouwbesluit.

De aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen is vanaf de inwerkingtreding primair verantwoordelijk om aan te tonen dat het bouwwerk voldoet aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012. De bewijslast hiervoor zal over het algemeen aan de externe kwaliteitsborger worden voorgelegd door de bouwer (daarin ondersteund door andere betrokken partijen). De bouwer legt deze bewijslast vast in een 'as built' dossier. Dit dossier dient alle relevante bewijsstukken te bevatten om aan te tonen dat het bouwwerk voldoet aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012.

Een onafhankelijke kwaliteitsborger ziet erop toe dat het bouwwerk daadwerkelijk aan de eisen uit het Bouwbesluit voldoet en zal aan de vergunninghouder een verklaring afgeven op het moment dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het bouwwerk voldoet aan het Bouwbesluit. De vergunninghouder verstrekt de verklaring en het 'as built' dossier aan het bevoegd gezag en zonder verklaring en gereedmelding mag het bouwwerk niet in gebruik worden genomen.

DE KWALITEITSBORGER

De externe kwaliteitsborger zal, zoals al eerder omschreven, door toepassing van een instrument toe moeten zien op het voldoen aan de minimum-

eisen uit het Bouwbesluit. Op dit moment is Nieman Kwaliteitsborging met een aantal instrumentaanbieders diverse pilotprojecten aan het draaien en hiermee gaan instrumenten worden (door)ontwikkeld. Tijdens de pilotprojecten wordt de deelnemende partij voorbereid op de WKB en wordt beoordeeld of het bouwwerk daadwerkelijk aan de eisen uit het Bouwbesluit voldoet. Het doel is om uiteindelijk een verklaring af te geven. Een aantal pilotprojecten is al opgeleverd en in gebruik genomen.

GEFASEERDE INVOERING EN WERKWIJZE

De wet zal gefaseerd van kracht worden. Dat houdt in dat bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 1 (waaronder grondgebonden eengezinswoningen) vanaf 1 januari 2018 niet meer door de gemeente worden getoetst aan de bouwtechnische voorschriften uit het

Bouwbesluit. De verantwoordelijkheid om aan te tonen dat wordt voldaan, ligt vanaf dan bij de marktpartijen. De verwachting is dat vanaf 2020 gevolgklassen 2 en 3 van kracht worden.

Nadat alle fasen in werking zijn getreden, dient de vergunninghouder te bepalen in welke gevolgklasse het bouwwerk valt. Vervolgens dient hij een keuze te maken uit één van de goedgekeurde instrumenten en een erkende kwaliteitsborger in te schakelen. Dit instrument moet geschikt zijn voor de gevolgklasse waarin het bouwwerk valt. Het bevoegd gezag zal de vergunning-

aanvraag niet meer toetsen op de eisen uit het Bouwbesluit, maar zal beoordelen of de aanvrager van de omgevingsvergunning een goedgekeurd instrument gaat hanteren en een erkende kwaliteitsborger gaat inschakelen.

Uit oogpunt van proportionaliteit en betaalbaarheid worden de regels met betrekking tot de toelating van instrumenten voor kwaliteitsborging mede afhankelijk gesteld van de gevolgklassen voor de verschillende typen bouwwerken. Hoe groter de gevolgen van het falen van een bouwwerk en van het gebruik ervan, hoe zwaarder de regels voor kwaliteitsborging en het instrument.

'AS BUILT' DOSSIER

De externe kwaliteitsborger dient vast te stellen dat het bouwwerk daadwerkelijk voldoet aan de eisen uit het

Bouwbesluit en legt deze bewijslast vast in het 'as built' dossier. De bouwer en de hele keten zal hem hierbij gaan helpen. Door diverse partijen is er geanalyseerd welke informatie minimaal beschikbaar moet zijn in het 'as built' dossier. De gegevens die bij de gereedmelding van het bouwwerk beschikbaar moeten zijn zal in de Algemene Maatregel van Bestuur worden gesteld. Bij of krachtens de Algemene Maatregel van Bestuur zullen criteria worden opgesteld die bepalen in hoeverre de kwaliteit van bouwwerken transparant en reproduceerbaar moeten zijn.

KEURINGEN

Tijdens de pilotprojecten is geconstateerd dat de keuringsplanning met de daarbij behorende keurlijsten steeds belangrijker zullen gaan worden. De bouwer heeft in de huidige situatie vaak niet de keurlijsten ter beschikking en als de bouwer deze al heeft opgesteld, dan zijn deze vaak te algemeen of alleen gericht op 'goed en deugdelijk werk'. Het is juist van belang dat de keurlijsten projectspecifiek ingericht zijn en dat ook op de onderdelen uit het Bouwbesluit wordt gekeurd en hiermee afgehecht.

ROL VAN DE LEVERANCIER

Tijdens een aantal pilotprojecten en het opstellen van het bijbehorende opleverdossier werd ook duidelijk dat de rol van de leveranciers en onderaannemers de nodige aandacht vraagt. Deze partijen staan doorgaans verder van het bouwproces af, maar zullen in de toekomst wel steeds vaker een cruciale rol gaan spelen in het leveren van bewijslast aan de bouwer en in het dragen van verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. Het is voor de bouwer onmogelijk om het 'as built' dossier alleen samen te stellen. Leveranciers, producenten en onderaannemers kunnen de bouwer ontzorgen door de meer specialistische input over de producten aan te leveren. Nieman Kwaliteitsborging is diverse leveranciers aan het voorbereiden op de Wet Kwaliteitsborging.

PRAKTIJKDAG KWALITEITSBORGING

Op 17 mei aanstaande organiseren Nieman Kwaliteitsborging en Balance & Result de 2e Praktijkdag Kwaliteitsborging voor het Bouwen. Graag vertellen wij op eze dag op welke manier u deze veranderingen kunt doorvoeren. Naast een plenair gedeelte worden er in een aantal workshops antwoorden op vragen gegeven zoals: Hoe ontwerp, realiseer en verifieer je risico gestuurd ontwerpen? Hoe ga je slim om met bestaande concepten en repeterende bewijslast? Hoe regel je ketenverantwoordelijkheid & ketenbetrokkenheid? Hoe richt je een 'as built' dossier logisch in? Via de website van Nieman Kwaliteitsborging vindt u meer informatie en kunt u zich aanmelden. ●

Dit artikel kunt u lezen op www.steildat.nl.

ing. Patricia Meijerink is werkzaam als junior specialist bij Nieman Raadgevende Ingenieurs en Nieman Kwaliteitsborging te Zwolle.